

De erfarenheter som finns av bekämpning av sjögull är följande:

- Grävning med gaffelskopa (muddring) har gjorts men åtgärderna visade sig ha kort varaktighet.
- Slätter av sjögull har också haft kort varaktighet och kan dessutom bidra till spridning om inte växtdelarna samlas in.
- Kemisk bekämpning med herbicider (växtgift) har utförts på någon plats med visst resultat men skulle förmodligen leda till oacceptabla utsläpp av bekämpningsmedel i Mälaren som är dricksvattentäkt för många kommuner.
- Betning med gräskarp har misslyckats.
- Täckning med tät svart polyetenplastduk så att växten inte nås av solljus har visat sig effektivt.
- Täckning med halm har också genomförts med gott resultat i Finspång.

Sjögullstäcke i
Arbogaån

UNDBIK ONÖDIG SPRIDNING AV SJÖGULL

- ✓ kör inte motorbåt genom sjögullskolonierna eftersom växtdelar då slits loss av båtpropellern
- ✓ slå inte av sjögullsplantor invid bryggor och badplatser eftersom växtdelarna då sprids till nya platser
- ✓ om växten ska bekämpas bör detta i första hand ske genom övertäckning med t.ex gummiduk

Läs mer om sjögull på www.kungsor.se under Miljö och hälsa/Sjögull.

Statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet av detta projekt.

SJÖGULL

i Arbogaån och Mälaren

UNDBIK SPRIDNING

av blomman som hotar
våra öppna vatten

Sjögull i Arbogaån och Mälaren

Vattenväxten sjögull räknas till s.k. invasiva arter, det vill säga främmande arter som lyckas etablera och massföröka sig i Sverige. Det är endast en liten del av alla nykomlingar i vår flora som vållar problem. Man räknar med att ca 10 av 1000 införda arter lyckas etablera sig medan endast en av dessa är av invasiv karaktär. Om dessa arter får breda ut sig ohämmat kan det dock få allvarliga konsekvenser.

Sjögull påminner i sitt utseende om näckrosor men bladen är mindre (ca 8 cm långa), något kantigare och har ofta rödprickig undersida. Blomman som visar sig i juli-augusti är vackert gul med fransiga kronblad.

En annan växt som kan förväxlas med sjögull är dyblad men denna art är ej förankrad i botten, har blad som endast är ca 3 cm långa samt har vit blomma.

Sjögull trivs i näringsrika vatten. Den kan växa både på mjuk och hård botten ned till ca 3 meters djup. Detta innebär att växten skulle kunna breda ut sig i hela Galten utom i farledernas muddrade rännor. Till Sverige infördes arten som prydnadsväxt till trädgårdsdammar och säljs fortfarande i plantskolor. Arten har sin naturliga hemvist i sydligaste delarna av Europa och Mindre Asien.

Sjögullet har spridit sig till Arbogaån och Mälarens västra del Galten från sjön Väringen där den planterades in på 1930-talet. En studie av arvsanlagen hos bestånd funna på olika platser i vattensystemet visar att all spridning skett med växtdelar från detta inplanterade exemplar. I Väringen har växten vållat stora problem med igenväxning av grunda vikar. Växten har bekämpats genom slätter vilket har skyndat på spridningen eftersom de avslagna växtdelarna inte togs omhand utan kunde flyta

Sjögulletts blomma och blad

Sjögull i Arbogaån vid Röfors

Bild till höger:

Sjögull i Björkesjön, Finspång.

Växten gör att grunda vikar växer igen. Bekämpning med slätter har mycket kortvarig effekt och kan till och med förvärra problemen.

iväg och rota sig på nya ställen. Slättern har endast givit tillfällig lindring på problemen eftersom växten kommit igen efter några veckor.

Igenväxningen gör att badplatser blir mindre lockande och att framkomligheten med båt och möjligheten till fiske försämras. Den täta bladskärmen vid ytan gör också att färre ljusstrålar tränger ned i vattnet till andra vattenväxter som behöver solljuset. Effekten kan bli en minskning av andra vattenväxter och alger som i sin tur ger föda åt små vattendjur, fågel och fisk.

När den stora bladmassan ska brytas ned under vintern förbrukas en stor del av det syre som finns löst i vattnet vilket kan leda till fiskdöd och bildning av giftigt svavelväte på botten. Sjögullet kan också göda vattnet den växer i genom att suga upp näring från botten med sina rötter. När växten sedan bryts ned frigörs näringsämnen till vattnet.

Storleken på de etablerade bestånden av sjögull i Galten har under en tioårsperiod övervakats av Kungsörs kommun. Det har visat sig att dessa kolonier ökar sin radie med i medeltal 1 meter per år. Vid ett försök på laboratorium visade det sig att ett enda avklippt skott kunde växa 5 meter under loppet av två måna-

der och då var sidoutlöparnas längd inte inräknat i detta.

Sjögull har vållat problem i ett 30-tal andra svenska sjöar. Lika stora problem som finns med växten i Arbogaån finns vid Glan i Östergötland, i Svartån vid Tranås samt i Viskan. Problem med arten finns även i Nya Zeeland och Nordamerika där arten inte räknas som naturlig.